19 NİSAN 1942
PAZAR
4üncü Yıl No. 1419

Yeni Sabah

Telefon : 20795
GÜNLÜK SIYASI HALK GAZETESİ
Her yerde 5 kuruş

Yarınki Pazartesi günü
Yüksek Lüks
Y. Pagouis
Mücevherat mağazasının açılış töreni yapılacaktır
Beyoğlu - İstiklâl Caddesi 335
Liyon mağazası karşısında

AVRUPA'DA

İkinci bir cephe meselesi

İhraç hareketi sadece baskın ve gösteriş mahiyetinde kalmıyarak Almanları mühim kuvvetlerle mukabeleye mecbur edecek kadar ciddî olmalı ve epeyce büyük nisbette yapılmalıdır. Yoksa Almanlar bu tehdidi istihfaf edebilirler ve Doğu cephesindeki hamlelerini ikiye ayırmak mecburiyetini duymazlar.

Yazan: Hüseyin Cahid YALÇIN

SÖYLİYE söyliye galiba bir şeye benzetecekler.

Bahar taarruzu yaklaştıkça, İngiltere ile Amerikanın Avrupaya bir ihraç hareketi yapacağına dair lâkırdılar da arttı. Hattâ bazı işaretler bile belirdi denilebilir. Amerika gazetelerinin birinde bir askerî mütehassıs, Amerika Genel Kurmay Başkanı general Marşal'ın ve Hopkins'in İngiltereyi ziyaretlerinden bahsederken, açıktan açığa bu ihraç hareketini mümkün ve muhtemel gösteriyor. Amerikan ve İngiliz gazetelerinden hangileri bu mevzua temas etseler sanki yakında Avrupa kıtasında Almanlara karşı bir ikinci cephe açılacak mış gibi lisan kullanıyorlar. Yalnız, İngiliz devlet adamları bu hususta, mutadları hilâfı olarak, sakindirler, muhterizdirler, belki de bedbindirler. Amerikan mes'ul adamları daha cür'etli, daha pervasız davranıyorlar ve taarruza geçmenin yakın olduğunu bildirmekten çekinmiyorlar.

Sadece, ağır başlı askerî mütehassısları böyle bir ihraç hareketinin imkânsızlığını tekrarda musır bulunuyorlar. Fikirlerini teyid için de lüzumlu nakliye gemilerinin sayısına vesaireye dair istatistik malûmatı ve teknik mülâhazalar ellerinin altında doludur.

Askerî bakımdan salâhiyetsiz bir gazeteci sıfatile meseleyi biz şu suretle düşünebiliriz:

Avrupaya bir ihraç hareketi yapmak nihayet bir hesap meselesidir. Evvelâ, bugünkü durum içinde, Avrupanın bir veya birkaç noktasına çıkarılacak İngiliz ve Amerikan kuvvetlerinden ne beklenecek, ne ümit edilecektir? Bunların karşılaşacakları Alman kuvvetlerini önlerine katarak mağlûp ede ede Berline kadar gitmeleri ve harbe nihayet vermeleri beklenecekse buna hiç teşebbüs etmemek çok daha iyidir. Çünkü, bildiğimiz hakikatlere nazaran, böyle bir işin henüz zamanı gelmediğini takdir edebilmek için bir mütehassıs olmıya hacet yoktur.

Böyle olmakla beraber, mahdut bir maksatla bir ihraç hareketi yapmakta belki bir fayda olabilir. Onun içindir ki işin bir hesap meselesi olduğunu söyledik. Takip edilecek gayelerle muhtemel fedakârlıklar arasında bir uygunluk varsa ve varılacak netice katlanılacak zararların üstünde olacaksa ihraç hareketi yapmıya mutlaka karar vermelidir.

Bugün için İngiltere ve Amerika nazarında en büyük gaye ne olabilir? Fikrimizce, İngiltere ve Amerikanın hayatî menfaatleri bu yaz esnasında Almanların Sovyetler Birliğine karşı ezici bir galebe icra etmemelerine lüzum gösterir. Almanyanın Doğuda kat'î bir muvaffakıyeti Müttefikler için de bir mağlûbiyet mânasını ifade etmezse de tamamen eli boş kalacak Almanyanın İngiltereyi çok iz'aç etmesi ve hazırlıklarını kolayca ikmale meydan vermemesi mümkündür. Bundan dolayıdır ki İngiltere ve Amerika ne yapıp yapıp harbi uzatmak ve Almanyanın bu yaz Rusyada kat'î netice almasına mâni olmak yolunu bulmalıdırlar. Bu yaz Almanyanın behemehal mağlûp edilmesine lüzum yoktur, galip gelmesinin önüne geçmek kâfidir.

İşte hedef böyle tahdit edilirse, bir ihraç hareketi meselesi ehemmiyet kesbeder. Ve ciddiyetle düşünülecek bir mevzu halini alır. İngiltere ve Amerika galebe etmiyeceklerini bile bile, birçok zararı ve fedakârlığı göze ala ala Avrupa kıtasına ihraç yapabilirler. İhraç edilecek İngiliz ve Amerikan orduları Almanların Doğu cephesinden Rusların tamamen ezilmemeleri ve kış mevsimine kadar dayanmaları neticesini verebilecek kadar kuvvet ayırmalarına ve Avrupada tutmalarına sebep olabilirlerse İngiltere ve Amerika azamî istifadeyi elde edinilmiş sayılırlar. Almanların Rusları ihmal etmek pahasına İngiliz ve Amerikalılara karşı kazanacakları galebe hakikatte Müttefiklerin galebesi demektir.

Yalnız, bunda hesap edilecek noktalar var. Amerikalılarla İngilizlerin sırf harbi uzatmak ve Doğuda harbin bu yaz bitmesine mâni olmak gayesile göze alacakları fedakârlık kendilerinin nihaî zaferlerini tehlikeye düşürecek ve böyle bir ihtimali ortadan kaldıracak kadar pahalıya satın alınmamak lâzımdır. Yani İngiltere ile Amerika yapacakları ihraç hareketinde mağlûp oldukları taktirde İngiliz adalarına Almanların pervasızca hücum edebilmelerine ve galip gelebilmelerine yol açmamalıdır. Aynı zamanda, Avrupa kıtasında uğranılabilecek kayıplar İngilterenin yapmakta olduğu ordu teşkilâtı teşebbüslerini baltalamamalı ve top, tank ve tayyare ziyaretleri fabrikaların istihsal kabiliyetinin üstüne çıkmamalıdır.

Bu şartlarla Avrupaya bir ihraç hareketi yapmıya imkân var mıdır? Bunu kestirebilmek ancak Genel Kurmaylara düşer. Fakat iyice bilmelidir ki ihraç hareketi sadece baskın ve gösteriş mahiyetinde kalmıyarak Almanları mühim kuvvetlerle mukabeleye mecbur edecek kadar ciddî olmalı ve epeyce büyük nisbette yapılmalıdır. Yoksa Almanlar bu tehdidi istihfaf edebilirler ve Doğu cephesindeki hamlelerini ikiye ayırmak mecburiyetini duymazlar.

Hüseyin Cahid YALÇIN

ÇAY VE KAHVE

İnhisarına ait kanun lâyihası Mecliste

Perakende satışlar yurdun her tarafında ayni fiyat üzerinden yapılacak

Ankara, 18 (Yeni Sabah muhabirinden) — Kahve ve çay inhisarı kanun lâyihası bugün Meclise verildi. Bu lâyiha ile kuru kahve ve çayın istihlâk için Türkiyeye sokulması halile veya şeklini değştrerek yurtçinde satılması devlet inhisarı altındadır. Memlekette yetiştirilen çay yaprağının kurutulması, işlenmesi ve bu maksatla satışı da inhisar altına alınmaktadır.

Bu işler ziraat işletmeleri kurumu tarafından görülecektir. Her nevi çayın âzamî ve asgarî tarife fiyatı Vekiller Heyetince tesbit edilecektir. Bu hadler arasındaki kat'î tarife Gümrük ve İnhisarlar Vekâletince tayin olunacak, perakende satışlar yurdun her tarafında aynı fiyatla yapılacaktır.

Kahve, çay satacak olanlar, İnhisarlardan ruhsat tezkeresi alacaklardır. Bu tezkereler hiç bir resme tâbi değildir ve şahsa ait olup gösterilen satış yerlerine mahsustur. Zarurî sebeplerden dolayı her tarafta veya muayyen yerlerde çekirdek kahve ve çayın muvakkat zaman için açık olarak satılmalarına inhisarca izin verilecektir.

NİHAYET

Laval yeni kabineyi kurdu

Fransız Amerikan münasebatı gergin bir safhada

Vişi, 18 (A.A.) — D. N. B.: Son dakikada çıkan bir takım güçlüklerden dolayı yeni Fransız kabinesinin teşekkülü bir parça geçikmiştir. İyi bir kaynaktan gelen haberlere göre bu güçlükler az çok haldedilmiş olduğundan aşağıda yazılı kabine listesi katî telâkki edilebilir:

Hükûmet reisi, hariciye, dahiliye ve haberler nazırı: Piyer Laval, Hariciye devlet sekreteri: Benoit Meschin ve Fernand de Brinen, Haberler devlet sekreteri: Marion, Polis genel sekreteri Boutojo, Dahiliye nazırlığında idare genel sekreteri: Hilaire, Devlet reisi nezdinde devlet sekreteri: Amiral Platon, Devlet nazırı: M. Romier, Harbiye devlet sekreteri: General Bridoux, Bahriye devlet sekreteri: Auphan, Hava devlet sekreteri: General Jannekyn, Ziraat: Leroy - Ladurie, Levazım: Bonnafous, Millî terbiye: Abel Bonnart, İş: Hubert Lagardelle.

(Sonu Sa. 3, Sü. 4 de)

PASİFİK'TE

Japonlar Panay adasını aldılar

İngilizler Birmanya'da geri çekiliyor

[A.A. telgraflarından hulâsa edilmiştir]

BİRMANYADA :

Çin tebliğinde de şu malûmat vardır: "Birmanyada Salvan ırmağı boyunda taarruz hareketleri yapan Japonlar ağır kayıplara uğramaktadır.

Birmanya tebliği şöyle demektedir:: "İrrevadi cephesinde düşmanın sağ kanadımıza yaptığı

(Sonu Sa. 3, Sü 5 de)

Harbin başındanberi

20 milyon ton müttefik gemisi batırılmış

Berlin, 18 (A.A.) — Alman radyosuna göre, Alman, İtalyan ve Japon deniz kuvvetleri tarafından Anglo - Sakson deniz ticaretine verdirilen kayıpların tutarı halen 20 milyon tonilâtoyu geçmektedir.

Bu miktar muhasamatın başlamasından evvel Anglo - Sakson devletlerinin elinde bulunan deniz ticaret tonajının yarısından fazladır.

TOKYO VE YOKOHAMA BOMBALANDI

Amerikan bomba uçaklarının hücumu kuvvetli oldu

Japonlar

Bir tayyare gemisi batırdıklarını ve 9 tayyare düşürdüklerini bildiriyorlar

Tehlike işareti 7 saat sürdü

Tokyo, 18 (A.A.) — Tokyo ve Yokohama'nın düşman hava kuvvetleri tarafından bombalandığı resmen bildirilmektedir.

(Sonu Sa. 3, Sü 6 da)

Türk Bulgar ekonomi anlaşması

Nazırlar Meclis tarafından tasdik olundu

Eşya mübadelesi hususî takasla yapılacak

Sofya, 18 (A.A.) — D. N. B.: Nazırlar Meclisi, 15 nisanda yürümeğe giren yeni Bulgaristan - Türk ekonomi anlaşmasını tasdik etmiştir.

(Sonu Sa. 3 Sü 2 de)

Bu nasıl dilenci

Cebinde 860 liralık bir çek bir elmas yüzük ve 600 lira bulundu

Dün Aksarayda Zekiye adında bir dilenci yakalanmıştır. Kadının üzerinde yapılan araştırma neticesinde Emniyet Sandığına ait 860 liralık bir çek, bir elmas yüzük ve ayrıca 600 lira bulunmuştur.

Bundan başka Eminönünde, Balıkpazarında dilenen Yorginin üzerinde de 400 lira bulunmuştur.

Iaşe müsteşarlığı

Hükûmetin hazırladığı kadro yüksek tasdika iktiran etti

1.900.000 liralık tahsisat ayrıldı

İstanbul kazalarında iaşe müdürlükleri kuruluyor

Ankara, 18 (A.A.) — Yeni Sabah Muhabirinden) — İaşe Müsteşarlığı teşkilâtı tasdike iktiran etmiştir. Kadroya göre:

İaşe Müsteşarlığı müsteşar, müsteşar muavini ile İaşe İşbirliği Heyeti, Daimî Müşavere Heyeti, üç iaşe teftiş ve murakabe heyeti, dört tesbit ve ihtiyaçları tedarik ve dağıtma, fiyat ve mücadele işleri, istihlâk ve dağıtmayı teşkilâtlandırma umum müdürlüğü ve kararlar müdürlüğü, 5) önemli işler, levazım ve muhasebe, zat işleri arşiv müdürlükleri ve baş servisi şefliği, vilâyetlerde fiyat murakabe heyetleri ve ofisi murakıpları, Toprak Ofisi, Ticaret Ofisi, Petrol Ofisi ve ileride aynı maksatla kurulacak diğer teşekküllerin işleri iaşe müsteşarlığında görülür.

Tesbit ve ihtiyaçlar umum müdürlüğü iaşe mevzuları ara-

(Sonu Sa. 3 Sü. 3 te)

Belediye varidatını arttırmak için

Hazırlanan kanun lâyihasının en mühim noktaları

(Yazısı ikinci sayfamızdadır)

RUSYA'DA

Sovyetler Kalinin'de muvaffakıyet kazandı

Almanlara göre Rus kayıpları artıyor

[A.A. telgraflarından hulâsa edilmiştir]

Sovyet tebliği şöyle demektedir:

Kalinin cephesinde Kızılordu kuvvetleri büyük miktarda harp malzemesi ele geçirmiş ve aynı çarpışmada 600 Alman öldürmüştür.

Merkez cephesi kesimlerinde hareket yapan kuvvetlerimiz Al

(Sonu Sa. 3 Sü. 3 te)

İngiliz tayyareleri

Almanyaya çok cüretkâr hücumlar yapıyor

Londra, 18 (A.A.) — Augsbourgdaki fabrikalardan birine karşı yapılan hücum hakkında henüz hiçbir tafsilât verilmemektedir.

Röyter ajansının havacılık muhabiri şunu yazıyor:

Şimdiye kadar yapılanların en cüretlisini teşkil eden bu akın, bedihidir ki avcı himayesi olmadan yapılmıştır.

(Sonu Sa. 3 Sü 5 te)

"Para„ piyesinden çıkan davalar

Peyami Safa dün müdafaasını yaptı

Bir hukuk kitabile, nebatat kitabı arasında benzeyiş olabilir mi?

Muharrir Necip Fazıl Kısakürek tarafından Peyami Safa, Tasviri Efkâr gazetesi sahibi Zeyyad ve neşriyat müdürü Cihat Baban aleyhlerine açılan neşir ve hakaret davasına dün de Asliye İkinci Ceza mahkemesinde devam edilmiştir.

Bu celsede evvelâ söz alan Peyami Safa "Para piyesinin intihali olduğunu veya muharririn bunu görmüş veya duymuş da yazmış olduğunu isbat edece-

(Sonu Sa. 3, Sü. 4 te)

HARP DURUMU

Muharebe meydanının hâkimi

UÇAK

Yazan: Emekli General Kemal Koçer

— *Yazısı 4üncü sayfamızdadır* —

BAĞLARBAŞI TRAMVAY KAZASI

Üsküdar Müddeiumumîliği tahkikatı neticelendirdi

Hâdisede Tramvay Şirketinin de mesuliyeti görülüyor

Sekiz nisan çarşamba günü saat 9,20 de Bağlarbaşından Kadıköye müteveccihen vatman Kemal Avcanın idaresinde hareket eden 4 numaralı tramvay arabası Haydarpaşa durak mahalline geldiği sırada bir kişinin ölümü, on dört kişinin yaralanmasile neticelenen feci bir kaza olmuştu.

Hâdiseye el koyan Üsküdar C. M. muavinlerinden Bay Fuat Gedik, vak'a etrafındaki tahkikatı bütün teferrüatile ikmal etmiş ve vak'anın müsebbiplerini tesbit ederek haklarında takibat yapılmasına lüzum görmüştür.

Tramvay İdaresi Revizörü Kemal Erken, atelye şefi Fettah ve mühendis Vahan hakkında âmme davası açıldı

Tahkikat neticesine göre: Suçlu görülen vatman Kemal Avcan, Üsküdar Sulh Ceza hâkimliğince tevkif edilmiştir.

Hâdisede ehli vukuf tayin edilen Üsküdar ve Kadıköy Halk Tramvayları idaresi yüksek mühendislerinden Ragıp Balcıoğlu, İstanbul Belediyesi Heyeti Fenniyesinden Beşir Tezer, ve Şevket Yurdakul hazırladıkları raporu bir müddet evvel Üsküdar C. Müddeiumumiliğine vermişlerdir.

Ehli vukuf raporuna nazaran

(Sonu: Sa. 3; Sü. 6 da)

Ücretli Memurlar

Ücretlerinin maaşa tahvili için hazırlanan proje tamamlanmak üzeredir.

Tenzilâtlı Fuar biletleri kaldırılacak

"Yeni Sabah„ ın Ankara muhabirinden:

★ Ücretli memurların ücretlerinin maaşa tahvili için Müsteşarlar Komisyonunun tetkikatı bitmek üzeredir. Hazırlanan projenin 942 bütçesiyle meriyete girmesine çalışılacaktır. Projeye göre her vekâlet mevcut ücretli memur kadrolarını birer derece aşağısını maaş derecesi olarak tesbit edecek ve bu maaş derecelerine göre hesaplanan umumî kadro yekûnu ile mukayyet kalmak üzere maaş kadrolarını yeniden tesbit etmiş olacaktır. Projenin diğer bir hükmüne göre ücretlere geçen müddetler ücretli memurun nakledileceği maaş derecesinde hesaplanacak, bu suretle ücretten maaşa geçen memurlar kıdemlerinden bir şey kaybetmemiş olacaklardır.

Tenzilâtlı Fuar biletleri

★ Aldığımız malûmata göre Devlet Demiryolları İdaresi her sene İzmir Fuarı münasebetiyle tertip edilen Ankara, İstanbul vesair yerler arasındaki Fuar tenzilâtlı biletlerini bu sene için kaldırmağa karar vermiştir.

Yeni yedek Subaylarımız

★ Yedek Subay tahsil derecesi bitmiş olduğundan yeni yedek subaylara mektepte 25 Nisanda merasimle diplomaları tevzi edilecektir. Yeni subaylar bir resmigeçit yapacaklar ve Köideye merasimle çelenk koyacaklardır.

Belediye varidatını arttırmak için

Belediye vergi ve resimleri kanununda yapılacak mühim tadilât

Hazırlanan Lâyihanın esasları ne'erdir?

Belediye ihtiyaçlarının Avrupa harbi dolayısiyle tam mânasiyle karşılanması için Dahiliye Vekâleti tarafından hazırlanarak mütaleaları alınmak üzere Vekâletlere gönderilen kanun lâyihasının esasları şunlardır:

Belediye sınırı içinde işleyen tramvay, otobüs, omnibüs, otokar, finiküler ve diğer muayyen tarifeli bilûmum nakil vasıtalarile banliyö trenlerinin bilet bedellerine, elektriğin kilovatına, havagazının beher metre mikâbından Belediye Meclisi kararile ve faturalarına zam suretiyle, 2 kuruşa kadar Belediye hissesi alınabilir.

Belediye sınırı içinde yapılacak bilûmum telefon mükâleme ücretlerinden, faturalarına zam suretiyle, ticarethanelerden % 20 ve meskenlerden % 10 Belediye hissesi alınır.

Şehirler ve milletler arası mükâlemesi de bu hükme tâbidir.

Bu zamları tahsil etmiyenler veya tahsil ettikleri paraları yukarda yazılı müddetler içinde yatırmayan fertler ve müessese-lerden ve devlete ve belediyelere ait müesseselerin âmiri ita ve muhasiplerinden, tahsil etmeye ve yatırmaya mecbur oldukları paralar, % 10 zam ile ve tahsili emval kanununa göre belediyelerce tahsil edilir.

Belediye sınırı içinde oturan mükelleflere tahakkuk ettirilen yol vergisinin yarısına kadar Belediye hissesi zammına Belediye Meclisleri salâhiyetlidir.

Bu zamdan Nafia Vekâleti hissesi alınmaz.

Bu mükelleflyet Belediyenin göstereceği yerde çalışmak ve iş müddeti Belediye Meclisince tayin olunmak ve günde sekiz saati geçmemek şartile bedenen dahi ifa ettirilebilir.

Belediye sınırı içindeki otel, han ve pansiyonların oda ve yatak kira ve ücretlerine Belediye Meclisi % 10 a kadar zam yapmağa salâhiyetlidir.

Her ay yapılan tahsilâtın ertesi ayın ilk haftası içinde Belediyeye yatırılması mecburîdir. Bu müddet zarfında yatırılmıyan hisseler bunları istelenlerval Kanununa tevfikan Belediyece tahsil olunur.

Belediyeler bu hisse münasebetiyle otel, han ve pansiyonların hesabatını her zaman tetkik ve mürakabe edebilirler.

423 numaralı Belediye Vergi ve Resimleri Kanununun 5, 6 ve 7 inci maddelerinde tayin edilen azamî hadlere ilâveten Belediye Meclisleri kararile % 50 ye kadar zam icra edilebilir.

Belediye sınırı içinde her nerede olursa olsun ve her hangi daire ve müessese ve şahıs tarafından yapılırsa yapılsın açık ve kapalı arttırma ve eksiltmelerle satılan her nevi eşya ve emvali menkule ve gayri menkulenin ihale bedelinden ihalenin yapıldığı mahal belediyesince % 2,5 nisbetinde ihale resmi alınır.

İbu resim ihaleyi takip eden 24 saat zarfında satandan tahsil edilir.

Belediye vergi ve resimleri kanununun 23 ve 24 üncü maddelerine tevfikan tarifelere göre belediyelerce alınmakta olan resme Belediye Meclisleri bir misline kadar zam yapmağa salâhiyetlidirler.

Belediye hududu dahilindeki limanlarda, göl ve nehirlerde seyrisefer eden ve resme tâbi bulunan küçük, büyük merakipten veya her hangi bir sebeple olursa olsun liman, göl ve nehirleri daimî veya muvakkat surette hamulesile veya hamulesiz tevakkuf ederek işgal eden veyahut tâmirhane, depo vesair suretlerle istimal olunan mavna, duba vesair merakipten tarife dairesinde alınacak resim Belediye makbuzlariyle Liman İdaresi % 10 fazlasiyle Tahsili Emresince ve Liman İdaresi bulunmıyan yerlerde Belediye tahsil vasıtalariyle tahsil olunur. Liman Reisleri tahsil ettikleri bu varidatı tahsili takip eden ayın ilk haftası içinde Belediyeye teslime mecburdurlar.

423 numaralı Belediye Vergi ve Resimleri Kanununun 22 inci maddesi ve bu kanuna muhalif olan diğer hükümler kaldırılmıştır.

ŞEHİR HABERLERİ

İnhisarlar İdaresinin mantar ihtiyacı

İnhisarlar İdaresinin mantar ihtiyacını temin eden İspanya ve Portekizden ahvali hazıra dolayısiyle nakliyat yapılamadığından rakı, şarap ve bira şişelerine mantar yerine kâğıtlara sarılmış tahtalar kullanılmaktadır.

İnhisarlar Vekâleti bu mantar yokluğu karşısında memleketimiz ormanlarından istifade edebilmek imkânlarını araştırmaktadır.

Bu maksatla İnhisarlar Vekâletinin emri ile İkincikânun aylarında Ziraat Mühendislerimizden mütesekkil bir heyet cenup vilâyetlerimizde ve bilhassa Cebelibereket dağlarında tetkiklerde bulunan heyet meşe ormanlarında külliyetli miktarda mantara tesadüf etmişlerdir. Bu suretle elde olunan mantarlardan alınan nümuneler İnhisarlar tetkik âmirliğine gönderilmiştir. Bunlar evsaf itibarile İspanya mantarlarına çok benzemektedir. Yalnız elâstikiyet kabiliyeti, İspanya mantarlarına nazaran daha azdır.

Üzerinde tetkiklerde bulunan fen heyeti bu yerli mantarları ıslah ederek İspanya mantarları evsafına yakın bir mantar nevi elde edilebileceğini söylemektedir.

23 Nisan bayramı tatili

Bütün ilk ve orta tedrisat müesseseleri önümüzdeki 22 Nisan Çarşamba günü öğleden sonra 23 Nisan Çocuk bayramı dolayısile tatil yapacaklardır. Tatil 25 Nisan Cumartesi Sabahına kadar devam edecektir.

Türk matbuatı teknisiyenleri müsameresi

Türk Matbuat Teknisyenleri Birliği 35 yaşına girmiştir. Bu münasebetle 26 Nisan Pazar günü büyük bir müsamere verilecektir. Bu müsamerede Şehir Tiyatro Komedi temsil, Sanatkâr Bayan Safiye ve arkadaşları da bir konser vereceklerdir.

İTİZAR

Yazımızın çokluğundan bugün (Sumatra ve Cavada Neler Gördüm), ve (Savaş) tefrikalarımızı neşredememek mecburiyetinde kaldık. Özür dileriz.

Vilâyet tarafından el konan hububat

Bugünden itibaren bedeli mukabilinde satın alınacak

Bir Koordinasyon Heyeti kararnamesi ile beyana tâbi tutularak el konan hububat, Vilâyet tarafından satın alınacaktır.

Bu husustaki Vilâyet tebliği ni aşağıda bulacaksınız.

İSTANBUL VİLÂYETİNDEN TEBLİĞ OLUNMUŞTUR

1 — 2/17144 numaralı kararname ile beyana tâbi tutulan ve elkonan, eşhas elindeki buğday, arpa, yulaf, çavdar, mısır, mahlût ve bunların unları ilân tarihinden itibaren 15 gün zarfında aşağıda yazılı mahallere bedelleri mukabilinde teslim olunacaktır.

A. Bir ve bir çuvaldan fazla miktardaki hububat ve unlar Ofisin Kasımpaşa, Hasköy, Ayvansaray, Balat ve Tophanede Mumhanedeki değirmenlerine sahipleri tarafından teslim olunacaktır.

B. Bir çuvaldan az miktardaki hububat ve unlar beyanname sahipleri tarafından nahiye ekmek ve iaşe bürolarına teslim olunarak mukabilinde makbuz alınacaktır.

2 — Ellerindeki hububat ve unları beyan etmiş olanlar ekmek kuponları mukabilinde ve her bir günlük kupon için aşağıda yazılı miktarda un ve hububatı mahsup ettirebileceklerinden bu mahsup muamelesi için nahiyelerdeki İaşe Bürolarına yukarıda yazılı müddet zarfında müracaat etmeleri lüzumu tebliğ olunur.

3 — Bir günlük kuponlar mukabilinde mahsup edilecek miktarlar şunlardır:

A. iş kuponu mukabilinde 558 gram hububat veya 530 gram undur.

B. Kuponu mukabilinde 220 gram hububat veya 110 gram undur.

C. Kuponu mukabilinde 110 gram hububat veya 105 gram undur.

Profesör Halide Edibin konferansı

Bugün saat 15,30 da Üsküdar Halkevinin Doğancılardaki salonunda Prof. Bayan Halide Edip tarafından bir konferans verilecektir.

Adliyeye memur alınıyor

İstanbul Adliyesinde açık bulunan (1000) kuruş maaşlı mübaşirliklere müsabaka ile münasipleri alınmak üzere 27 Nisan 942 Pazartesi günü saat 10,5 da Adliye Binası kütüphanesinde imtihan yapılacaktır.

Memurin Kanununun 4 ncü maddesinde yazılı şartları haiz olan talipler muktazi vesikalarile birlikte imtihan gününden bir gün evveline kadar İstanbul Adliye Encümenine müracaat etmelidirler.

Beserin babası çocuktur.

Çocuk Esirgeme Kurumu Genel Merkezi

Bir eroin sürücüsü yakalandı

Sultanahmette Binbirdirekte Uzun Şecaattin mahallesinde terzihane sokağında 20 numaralı evde oturan Kâmil Kardar dün Çenberlitaşta Tavukpazarında üç paket eroin satarken suç üzerinde yakalanmıştır. Suçlu beşinci Asliye Ceza mahkemesine teslim edilmiştir.

20 - 30 Nisan tarihleri arasındaki 10 gün zarfında postalara verilecek mektuplara birer kuruşluk, kartlara yirmişer paralık ve telgarflara üçer kuruşluk Çocuk Esirgeme Kurumu Şefkat puları yapıştırılması kanun icabatındandır.

Bu günler zarfında posta kutularına atılacak mektuplara dahi şefkat pulu yapıştırılması lâzımdır. Yurttaşlarımızın bu hususu gözönünde bulundurmalarını Kurum saygıyla rica eder.

Üniversite talebe birliği kâtibinin bir izahı

Son zamanlarda bazı Üniversite talebelerinin grup halinde resmî ve hususî müesseselere müracaat ettikleri görülmektedir. Bu hususta Üniversite Talebe Birliği kâtibi Avni Kefeli bir arkadaşımıza bu gibi müracaatların, Birlik teşekkülündenberi usulsuz olduğunu Sinemalarda tenzilât için birlik tarafından vilâyete 2 ay evvel müracaat edildiğini, önümüzdeki hafta netice alınacağını, talebelerin gurup halinde müracaat etmemeleri için ilân yapılacağını söylemiştir.

Müzeyyen Senar

İkinci konserini Cerrahpaşa Hastahanesinde verdi

Değerli San'atkâr Bayan Müzeyyen Senar ikinci konserini dün saat 16 da Cerrahpaşa hastahanesinde vermiş, söylediği şarkılar hastalar tarafından zevkle dinlenmiş ve alkışlanmıştır.

Ekrem Zekinin konseri

Dün saat 17.30 da, viyolonist Ekrem Zeki, Piyanoda Verda Ungör'ün refakatinde Beyoğlu Fransız Tiyatrosunda bir konser vermiştir.

Brahms Paganini, Mendelshon, Schumann'dan seçilmiş olan parçalar san'atkârlar tarafından muvaffakiyetle çalınmış, zevk ve alâka ile dinlenmiştir.

Fen ve Edebiyat Fakülteleri Dekanları şehrimize döndü

Bir hafta evvel fakültelerini alâkadar eden işler etrafında görüşmek için Ankaraya gitmiş olan Fen ve Edebiyat Fakülteleri dekanları şehrimize dönmüşlerdir.

Sahte paso kullanmış

Bundan bir müddet evvel eline geçirdiği tramvay pasosunda tahrifat yaparak kendi resmini yapıştıran ve kullanmak istiyen Mansur isimli bir genç yakalanarak Adliyeye teslim edilmişti. Suçlu yapılan duruşması sonunda 20 gün hapse mahkûm edilmiştir.

SPOR

Bugün yapılacak Lig Maçları

Lig maçlarına bugün Şeref ve Fenerbahçe stadlarında devam edilecektir. Haftanın en mühim karşılaşması Şeref Stadında yapılacak olan Galatasaray - Fenerbahçe maçıdır.

Geçen Pazar Beşiktaşa mağlûp olan Sarı - Kırmızılı takım lig şampiyonluğundan uzaklaşmış bulunmaktadır. Bu itibarla bu müsabaka neticesinin derece üzerinde hiç bir tesiri yoktur. Yarın Galatasarayın son haftalarda sıkı bir vaziyet arzeden Fenerbahçeyi kolaylıkla mağlûp etmesi tabiidir.

Lig'in en kuvvetli üç takımının fiküstür'deki yerleri geçen haftaki Beşiktaş - Galatasaray müsabakasile belli olmuştur.

Puan vaziyetine göre:

Beşiktaş 941 — 942 İstanbul lig şampiyonu yarınki Galatasaray - Fenerbahçe maçı hangi takımın lehine neticelenirse neticelensin Galatasaray ikinci ve Fenerbahçe de lig üçüncülüğünü muhafaza edeceklerdir.

Haftanın diğer maçları şunlardır:

Fenerbahçe Stadında saat 14 de Beykoz - Taksim, saat 16 da Beşiktaş - Vefa takımları karşılaşacaklardır.

Beşiktaş Stadında: Saat 12 de Süleymaniye - Beyoğluspor, saat 14 de İstanbulspor - Altıntuğ takımları maçı vardır. Bu maçlardan sonra da Galatasaray - Fenerbhçe müsabakasına geçilecektir.

İki telefon hırsızı mahkûm oldu

Taksimde Güzel İzmir Apartımanından bir otomatik telefon, aynı mıntakada Kazmir apartımanından bir telefon, Talimhanede Benzinci Bakinin yazıhanesinden ayrıca bir telefon çalarak kaçan Ovakin Kaşkavalyan ve Şükrü Günay yakalanarak Adliyeye teslim edilmişti.

Suçluların Üçüncü Asliye Ceza Mahkemesinde yapılan dinkü duruşmaları sonunda bunlardan Ovakinin 5 ay 25 gün, Şükrü Günaym da 3 ay 15 gün müddetle hapislerine karar verilmiştir.

BU DA BAŞKASI

Şehrimizin muhtelif semtlerindeki ev ve dükkânları soymak suretile hırsızlık yapan Fahri, Sekizinci Asliye Ceza Mahkemesinde yapılan duruşması sonunda 2 sene 8 ay hapse mahkûm edilmiştir.

Bomba hâdisesinde ilk tahkikat

Rus maznunlardan Leonit Kornilof nasıl bir adamdır?

Maznunun ilk isticvabında verdiği cevaplarla bu esnada gösterdiği hususiyetleri bildiren zabıt varakasını aynen neşrediyoruz:

24/2/942 tarihine rastlayan Salı günü Yenişehirde Atatürk Bulvarının Çankayaya doğru uzanan ve İtalyan sefarethanesinin kâin bulunduğu yerin karşısına tesadüf eden noktada Alman Büyük Elçisi Fon Papen'e tevcih edilen suikast hâdisesinde doğrudan doğruya iştirâki bulunduğu elde edilen delillerle anlaşılan ve 5/3/942 tarihinde usulü dairesinde vize alarak Ankara garından saat 15 te hareket eden 710 numarah yolcu katariyle yola çıktığı tesbit edilen ve aynı tarihte sulh hâkimliğince hakkında tevkif kararı ittihaz olunan (Leonit Kornilof) un Kayseride tevkif edilerek Ankaraya getirildiği anlaşılması üzerine bugün vilâyet makamında aşağıda imzaları mevcut zevat ve Hariciye Vekâleti mütercimlerinden Abdülbari oğlu Abdullah Tayınaz dahi hazır olduğu halde ve isim geçen, kendisine eski yemini hatırlattırılan mütercimin kısmen delâletiyle yapılan isticvaba ve bu arada —Abdurrahman Sayman ile Süleyman Sağol'un, şahsın eşkâli ve hususiyetleri etrafında verdikleri malûmat gözönünde tutulmak suretiyle— tesbit edilen müşâhedelere ait işbu zabıt varakası tanzim edilmiştir.

Vilâyet makamına alınan ve bir sandalyeye oturtulan Leonit Kornilof'tan sorulduktan:

— (Türkçe bildiğini fakat Rusça konuşmağı tercih ettiğini, sefarethane memurlarından birisi hazır olmadıkça sorulacak olan suallere cevap vermiyeceğini, zira harice gönderilen sefarethane mensuplarına olduğu gibi kendisine de mahallî otoritelerce herhangi bir husus hakkında sual sorulduğu zaman sükûtu ihtiyar etmesi tenbih edilmiş bulunduğunu, âdi mevzular üzerinde cevap verebileceğini fakat şimdi oda içerisinde bulunan zevatın huzurlarından ciddî bir mevzu ile karşılaştığını anladığı için cevap vermiyeciğini, siyasi muafiyeti haiz olmadığını da bildiğini) ifade etti.

Kendisine, cevap verebileceği hususat hakkında sual sorulacağı ızah edildi ve sorulan suallere göre verdiği cevaplar ve bu sıralardaki etvar ve harekâtı şu suretle zabıt, müşahede ve tesbit olundu:

— (1940 senesi Mayıs ayında Odesa'dan İstanbula geldim. Mayısın kaçında geldiğimi hatırlamıyorum. 1908 tarihinde Leninakam'da doğdum. Moskova Şark Enstitüsünden mezun bulunmaktayım. Türkçeyi orada öğrendim. Evliyim ve iki çocukluyum. İstanbula geldiğim sırada bir çocuğum vardı. Fakat bilâhare bir çocuğum daha oldu. Münakale işlerinde çalışmaktayım.)

NOT : 1

"Şahıs kısaya karip orta boylu, orta vücutlu, kumral saçlı. 35 yaşlarında, matruş, saçlar yukarıya doğru kalkık, fakat tamamen arkaya doğru yatmamış bir vaziyettedir. Burnunun ucu hafifçe yukarıya kalkık bulunmaktadır. Kendisine uzatılan sigara kutusuna kısaca bir göz attıktan sonra yalnız Serkildroyan sigarası içtiğini bildirmiştir.,,

— (İstanbulda evvelâ Alp otelinde oturdum. Bilâhare Büyükderedeki sefarethaneye geçtim. Ve ikamet tezkeresi aldım.

NOT : 2

"Bu sırada hariçten tedarik ettirilen Serkildoryan paketi getirilerek önündeki masaya açık olarak bırakılmış ve sigara içmesine müsamaha gösterilmiştir. Sigarasını yakmadan önce itiyadî bir hareketle ceplerine el atarak ağızlığını aramış ve müteakiben ağızlığının dışarda kaldığını söylemiştir.,,

— (Bursaya giderken zabıtaya haber verilmesi lâzımgeldiğini bilmediğim için seyahatimi ihbar etmemiştim. Bu sebeple bir para cezası verdiğimi hatırlıyorum.)

NOT : 3

"Bu esnada istediği ağızlık getirtilmiştir. Mezkûr ağızlık Abdurrahman Sayman ile Süleyman Sağol'un evvelce bildirmiş oldukları veçhile ufak kıtada ve kırmızı renktedir. Kornilof sigarasını ağızlığa takarak yakmış ve ağzının sol kenarına yerleştirerek içmeğe başlamıştır.,,

— (Bursadan başka bir seyahat yapmadım. Bir buçuk ay evvel Ankaraya geldim. Bu tarihten önce Ankaraya hiç gelmiş değilim. İstanbulda Rus ticaret mümessilliğinde münakale işleriyle meşgulüm. En son ikametgâhım İstanbul Sovyet konsoloshanesidir. Karım Eylül 1941 tarihinde Rusyaya avdet etmiştir. Türklerden tanıdığım birçok kimseler vardır. Kurtuluş nakliye şirketiyle diğer nakliye şirketlerinde çalışan bazı kimseleri ezcümle Antalya Nakliyat Şirketinde Ekrem ve Hikmeti ve İstanbulda Laster - Zilberman firmasını tanırım. Türkler arasında hususî dostlarım yoktur. Hususî dostlarım Ruslar arasındadır.)

NOT : 4

"Şahısta asabî tezahürler başlamıştır. Sol ayağını oynatmakta ve buna devam etmektedir...

— (Abdurrahman Sayman ile Süleyman Sağol'un ve Ömer Tokat'ın resimleri gösterilerek bu şahısları tanıyıp tanımadığı soruldu. Ömer'in resimleri üzerinde fazla tevakkuf etmeden diğer resimlere geçti ve çok kısa süren bir bakıştan sonra bunları tanımadığını bildirdi. Abdurrahman ve Süleymanın kendisine gösterilmeleri maksadiyle evvelâ Abdurrahmanın odaya çağırılması muvafık görüldü.)

NOT : 5

"Şahısta asabî hareketler fazlalaşmıştır. Bu hareketlerini sunî, kısa öksürüklerle tadile çalışmaktadır.,,

Abdurrahman Sayman odaya girdi. Kornilofu gayet aşina nazarlarla bakarak ve başı ile selâmlıyarak oturdu. Kornilof, Abdurrahmanı sanki ilk defa görüyormuş gibi yabancı nazarlarla süzdükten sonra:

— (Bu şahsı şimdi ilk defa olarak görüyorum) dedi.

NOT : 6

"Kornilof sol ayağını yere muntazaman vurmaktadır. Vücudunu asabî bir raşenin kapladığı hissolunmaktadır. Hattâ az evvel getirilmiş olan kahvesini içerken elinin titrediği görülmektedir. Asabiyet devam ediyor.,,

Abdurrahmana Kornilof ile ne suretle, nerede ve ne şekilde tanıştığını anlatması bildirildi.

Abdurrahman, 5 Teşrinievvel 1941 Pazar günü Sultanahmette Süleyman vasıtasiyle Kornilofu tanıdığını söyliyerek münasebetlerinin safhalarını mazbut ifadesi dairesinde yavaş yavaş anlattı.

NOT : 7

"Kornilof ikinci sigarasını da ağızlığına takarak yaktıktan ve ağızlığı dudağının sol köşesine yerleştirdikten ve bacak bacak üstüne atarak kahvesinden tekrar bir yudum aldıktan sonra Abdurrahmanın verdiği izahatın son kısımlarını dinledi. Bu arada tahkikat evrakında bahsi geçen iki bavul da getirilerek gerek kapalı olarak ve gerekse açılarak ve bunlardan birisinin kapağının astar kısmı aşağıya indirilerek gösterildi ve ne diyeceği soruldu. Kornilof bu bavullara da lâkayt nazarlarla bakmış ve şimdi gördüğünü söylemiştir. Müteakiben Abdurrahman sözlerine devam ederek Kornilofla tanıştıktan sonra nerelerde ve ne suretle buluştuklarını, Kornilof tarafından kendisine Yorgi Pavlof'un nerede ve nasıl tanıttırıldığı ve İstefan ile Ömerin tanıştırılması anlatıldı. Bu izahat karşısında dahi Kornilof söylenen sözlerden bir şey anlamadığını tekrar etti. Abdurrahman odadan çıkarıldı.,,

Sağ elindeki yüzük parmağında görülen sakatlığın ne zaman husule geldiği soruldu:

— (Sağ elinin yüzük parmağındaki sakatlığın 1927 senesinde Rusyada tesviyecilik yaptığı sırada hâsıl olduğunu bildirdi.

Bu sırada Süleyman Sağol odaya alınarak Kornilofu tanıyıp tanımadığı istizah edildi. Tanıdığı cevabını vermesi üzerine Süleymana bu şahsın hususiyetlerinin neden ibaret bulunduğunu anlatması bildirildi.

Süleyman söze başlıyarak bu şahsın Serkildoryan sigarası içtiğini, kırmızı ağızlık kullandığını, ağızlığını dudaklarının yan taraflarından birine koyarak sigara içtiğini, oturduğu zaman daima bacak bacak üstüne attığını, hafifçe sağa ve sola sallanarak yürüdüğünü söyliyerek Kornilofu nasıl ve ne suretle tanıdığını gene mazbut ifadeleri dairesinde kısaca anlattı.

Kornilof, Süleymanı tanımadığını bildirdi.

Kendisinden, tanımadığını bildirdiği şahısların, kendisine ait hususiyetleri nereden bilebilecekleri soruldu.

Kornilof, (bunlar Alman tahrikçileridir) diye cevap verdi.

Kendisine, doğru cevaplar vermesi lâzumu ihtar edilmesine rağmen gerek Abdurahman ve gerekse Süleymanı tanımadığını tekrarla iktifa etti.

Süleymana Kornilof ile tanışmaları etrafında verdiği izahatı genişletmesi lüzumu bildirilmesi üzerine Süleyman izahatına devam etti.

NOT : 8

"Kornilof üçüncü sigarayı da evvelkiler gibi ağzının gene sol köşesine yerleştirerek içmeğe ve verilen izahatı dinlemeğe başladı.

Süleyman odadan çıkarıldı. Korniloftan bu muvacehelerkarşısında ne diyeceği tekrar soruldu.

— (Bu işlerden bir şey anlamıyorum) diye cevap verdi.

Yorgi Pavlofun ve Novikofun resimleri gösterildi.

Bu resimlerin sahiplerini tanıdığını ve Yorgi Pavlofun konsoloshanede çalıştığını ve Novikofun ise ataşemiliterin yardımcısı olduğunu söyledi:

Ömer Tokat isminde bir şahsı tanıyıp tanımadığı yolunda tevcih edilen suale tanımadığı cevabını verdi.

NOT : 9

"Getirilen kahveden iki yudum aldıktan sonra fincanı bırakmış ve bir daha içmemiştir. Sağ bacağı sol bacağı üstündedir.,,

Az evvel başladığı izahlara devam etmektedir.

"— Rusyaya, davet edilmesi üzerine Ankaradan hareket ettiğini ve davete müteallik emrin kendisine 28 Şubatta tebliğ edildiğini, Ankaraya Sümerbankta ve sair yerlerde görülecek birçok işleri yapmak için geldiğini ve yapılacak işlerin bir liste halinde kendisine verildiğini, Maliye Vekâletinde Hilmi ve Bilâl ve Sümerbankta Ömer isimlerindeki kimseleri tanıdığım ve bunlarla iş hususunda temas ettiğini, Ankaraya gelince Müdafaa sokak 8 numaralı daireyi kiraladığını, sefarethanede yemek yediğini, bir hayli zaman bu dairede yalnız kaldığını, bilâhare ticaret mümessilinin ve daha sonra mümessilin iki arkadaşının gelmeleri üzerine evi terkederek sefarethaneye gittiğini,, bildirdi.

NOT : 10

"Sol bacak sağ bacak üzerindedir. Dördüncü sigarasını yukarda tarif edildiği şekilde yakarak içmeğe başlamıştır.,,

Kendisine Türk kanunlarına göre herhangi bir ecnebinin isticvabı esnasında sefarethane memurlarından birisinin bulunmasına lüzum ve ihtiyaç olmadığı anlatılarak istirahat edebileceği bildirildi.

NOT : 11

"Şahıs kalktı ve sağa sola hafif yalpalıyarak dışarı çıktı.,,

İşbu beş sayfadan ibaret zabıt varakası bittanzim okunarak imza altına alındı.

7 Mart 942 Cumartesi

C. Müddeiumumisi C. U. M. U.
Cemil ALTAY *Kemal BORA*

Emniyet Müdürü Em. Ş. İ. Müd.
Sinasi TUEDA *Sabri SÖZER*

Emniyet âmiri Maznun
Nurettin Tınaslı *Leonit Kornilof*

PAZAR SOHBETİ

Eski Dilenciler

Rikkat ve merhamet için açılan el — Tehdit yumruğu — "Senden nasihat istemedim para istedim!. — Paranın içinde kısmet — Kiraya verilen semtler — Sebilli dilenciler — Sazlı dilenciler — Kabakçı Araplar — Bir mukayese — Üçüncü Mustafanın bir fermanı.

Yazan: Sohbetsever

Geçen gün, gazetelerde şöyle bir haber çıktı: "Bir hafta içinde şehirde üç yüze yakın dilenci toplanmıştır,, Bu haber, bana eski devrin dilencilerini hatırlattı. Bugünkü yazımda, size onlardan, bahsedeceğim.

★

Otuz, otuz beş yıl evvel, dilencilik İstanbulda bir meslek ve sanat halini almıştı. Ana caddeler şöyle dursun, kenar sokaklarda bile adım başında birkaç dilenci ile karşılaşmadan ilerlemek mümkün olmazdı. Rikkat ve merhameti avlamak için açılan el, çok defa tehdit yumruğu haline bile gelirdi.

Dilencilerin öyle yapışkanları, müz'içleri vardı ki bir kere musallat olduklarının yakalarını kabil değil bırakmazlardı. Meselâ, Mahmutpaşa başında bir kadından sadaka istiyen bir dilenci, ta köprübaşına kadar peşine takılırdı. Kadının "bozuk param yok!,, demesine aldırmaz, omuz başından, önünden, yandan elini uzatır, velhasıl meteliği, yirmiliği almadan, kuruşu vurmadan bırakmazdı. İçlerinde sertleri, şirretleri de vardı.

— Dileneceğine çalış!

Diyenlere hışunetle cevap verirlerdi:

— Ben senden nasihat istemedim. Para istedim.

— Allah versin!

Diyenlere de:

— Allah bana vereceğini, sana verdiği parada kısmet etmiştir.

Gibi, dilenci hikmetleri savururlardı.

O devirlerde, dilenciler ayrı bir sınıfı. Bunların lonca gibi bir yerleri, — Şehzadebaşından Vefaya merken soldaki medrese — hattâ bir de reisleri vardı. Sebil köşelerini, kalabalık yerleri, itibarlı semtleri kiralarlar, buralarda başka dilenciler icrayi sanat (!) edemezlerdi.

Aralarında kör, topal, deli, ahmak, sarsak, sulu, budala, sarhoş, çitrek, paralize, kötürüm, kolsuz, bacaksız, yarı belden aşağısı kopmuş, frengili, cüzzamlı bulunduğu gibi, armonik, keman, ney, santur, kemençe, kaval ve saz çalarak dilenciler de vardı.

Akşam ezanına yakın ilâhi, na'at, kaside okuya okuya dolaşanlarla, Kapalıçarşıda, mahalle aralarında, içlerinde, âyetler yazılı küçük sarı taslarla su dağıtan ve:

Hüseyin attan düştü Sahrayı Kerbelâ'y'a,
Cibril git haber ver Sultanı Enbiya'ya.

Diye Hüseyni üzerinden yanık sesle mersiyeler okuyan sebilciler de el açmadan dilenirlerdi.

Bunların hususi bir kıyafetleri vardı. Simsiyah bir caket giyerler, omuzlarına meşinden bir kırba asarlardı. Başlarına giydikleri katmerin altından lüle lüle saçlar omuzlarına sarkardı. Gözleri sürmeliydi, bu kıyafet onlara korkunç bir manzara verirdi.

Ben çocukluğumda onlardan ne kadar korkardım. Ve kaç geceler, bunları rüyamda görerek, ağlaya ağlaya yataktan fırlamış, şimdi bir yığın hatıra ile bir avuç topraktan ibaret olan rahmetli anacığımın kolları arasına atılmıştım.

★

Dilencilerin en tuhafı ve muhakkak ki en orijinali kabakçı Araplardı. Bunlar birkaç taneydi. Ve hele bir tanesi pek hoş, pek şen ve neş'eliydi. Hangi mahalleden geçse, yalnız çocukları değil, bütün ev halkının kadınlarını, kızlarını pencerelere, erkekleri de etrafına toplardı.

Başına tilki kuyruğundan bir sorguç takar, boynuna kabaktan bir saz asardı. Ve bugünün ketenhelvacıları gibi, seyircilerin her birine bir beyit uydurarak okurdu:

Bizim vekilharç para almaz,
Dingala kabak, dingala!
Kazevi açar, yarısını çakar,
Dingala kabak, dingala!

Bizim küçük hanımın kalbi titrer,
Dingala kabak, dingala!
Evleunmek için kısmet bekler,
Dingala kabak, dingala!

Sonra kaşlarını, gözlerini, uçları dışarı sarkmış iri dudaklarını açıp bembeyaz dişlerini göstere göstere türlü türlü maskaralıklar yapar, çömelir gibi yaparak göbek atardı.

Şarkı, oyun, bitince, eteğini açar ve o zaman onluklar, gümüş kuruşlar, ikilikler yağmur gibi yağardı.

★

Tatbik sahasında bulunan kanuna göre, dilenmek yasaktır. Belediye, aklına estikçe dilencileri de toplatarak, bunlardan kör, topal ve ihtiyar olanları düşkünlerevine yolluyor, sağlamlarını da bir zabıt varakasile mahkemeye sevkediyor.

Sonra ne mi oluyor? Ne olacak ki düşkünlerevine gönderilenler, birkaç gün sonra oradan kaçıp, yine sokaklarda el açmıya, köşebaşlarında dikilip dilenmiye başlarlar. Mahkemeye sevkedilenler de haklarında serseri nizamnamesi tatbik edildikten sonra umumî hizmetlerde çalıştırılmak üzere Belediyeye gönderilir.

Fakat, hangi umumî hizmet? İşte bu henüz tayin edilme-

(Sonu Sa. 4, Sü. 3)

Türk Bulgar ekonomik anlaşması

(Baş tarafı 1 incide)

Eşya mübadelesi hususi takas yoliyle yapılacaktır. Yeni anlaşma 27 mayıs 1935 anlaşmasının yerine geçmekte ve 15 nisan 1943 e kadar yürümekte kalmaktadır. Eğer anlaşma, yürürlüğün tarihinden iki ay önce taraflardan birisince feshedilmezse otomatik surette uzayacaktır.

En Son Ajans Haberleri

Fransada idamlar

Yeniden 15 Tutsak kurşuna dizildi

Arras, 18 (A.A.) — Alman işgal komutanlığının 14 nisan tarihinde Courrier du Pas de Calais gazetesinde demiryolu tesislerine karşı yapılan suikast faillerinin tesbit edilememesi üzerine yeni 15 tutakın kurşuna dizildiklerini anlatmaktadır.

Lentz civarında yapılan suikast üzerine 14 nisanda tekrar 20 tutak kurşuna dizilmiştir. 26 nisana kadar bu suikast failleri bulunmadıkları takdirde diğer tutaklar da idam edilecek ve önemli sayıda komünistler sürüleceklerdir.

RUSYA'DA

(Baş tarafı 1 inci sayfada)

manlar tarafından müdafaa edilen bir meskûn mahalli tekrar işgal etmişlerdir.

Alman tebliğinde de deniliyor ki: "Doğu cephesinde düşmanın mahallî hücumu püskürtülmüştür. Karadenizde Alman bomba uçakları düşmanın 7000 tonluk bir ticaret gemisini batırmıştır.

Düşman gruplarının imhası harekâtında 33 üncü Sovyet ordusunun bazı kısımları yenilgiye uğratılmış ve günlerce devam eden şiddetli muharebeler esnasında 45 meskûn mahal ve 1000 istihkâm ele geçirilmiştir. Düşman bu muharebelerde 6000 den fazla esir, 8000 den fazla ölü vermiştir.

Amerikan Kurmay Başkanı İrlanda'da

Belfast, 18 (A.A.) — Birleşik Amerika genel kurmay başkanı general Marşal ve M. Henry Hopkins ile diğer bir çok kurmay subaylar gimali İrlandaya gelmişlerdir.

İaşe müsteşarlığı

(Baş tarafı 1 incide)

sına alınmasına karar verilen memlekette mevcut tohum maddelerinin miktar , nevi ve cinslerini tesbit eder.

Tedarik ve Dağıtma Umum Müdürlüğü, ihtiyaç görülen maddelerin tedarik ve bunların lüzumlu yerlere nakledilmesi işlerini tanzim eder. Fiyat Murakabe Umum Müdürlüğü; fiyatların tesbit ve murakabesine bakar.

İstihlâk ve Dağıtma ve Teşkilâtlandırma Umum Müdürlüğü, köy birlikleri ve kasabalarda sokak ve mahalle birlikleri tüccar ve perakendeci esnaf birlikleri, devair ve müessesat birlikleri ve diğer istihlâk birliklerile dağıtma ve yoğaltım işleri düzenliyecek ve kolaylaştıracak diğer teşkilleri kurmak ve bu esaslar dahilinde kurulmuş mevcutlardan da istifade etmek suretile yoğaltımı ve dağıtımı teşkilâtlandırmak ve tanzim etmek vazifelerini ifa eder.

İstanbulda valiliğe bağlı bir Bölge İaşe Müdürlüğü ve Belediye hudutları dahilindeki kazalarda birer İaşe Müdürlüğü kurulacaktır. İstanbuldaki İaşe Müdürlüğü İaşe Müsteşarlığında mevcut teşkilâtla mütenazır olarak şube teşkilâtına malik olup bu şubeler Umum Müdürlüklerin merkezde ifa eyledikleri vazifelerin İstanbul vilâyeti dahilindeki tatbikatını yürütmekle mükelleftirler.

Kadroya göre, 600 liralık müsteşar, 500 liralık müsteşar muavini, 500 liralık teftiş reisi 300 liralık üç başmüfettiş, 260 - 180 liralık 15 müfettiş, 300 liralık üç başmurakip, on murakıp komiser ve lüzumu kadar şef, memur , daktilo ile beşer yüz liralık dört müdürü umumi, 400 liralık dört müdürü umumî muavini, 300 liralık şube müdürlerinden mürekkeptir.

500 liralık bir İstanbul iaşe müdürü, 300 liralık bir muavin, 260 liralık dört şube müdürü ve kâfi miktar şef ve memurdan teşekkül etmektedir.

1.200.000 liralık tahsisat :

★ İaşe Müsteşarlığı merkez ve taşra teşkilâtı kadrosunun tadiline ve bu kadro masraflarına mahsuben 942 senesi için bir buçuk milyon lira ve idare masraflarına karşılık olarak dört yüz bin lira tahsis olunmasına Heyeti Vekilece karar verilmiştir.

Nihayet Laval yeni kabineyi kurdu

(Baş tarafı 1 inci sayfada)

Sıhhat: Dr. Grasset, Maliye: Catala, Adliye: Barthelemy, Müstemleke: Brevie, Spor: Albay Pascot, Ticaret: Armand.

Peten Amerikayı Aldattı mı?

Vaşington, 18 (A.A.) — Röyter:

Maresal Petenin bundan bir ay kadar evvel, Laval'in hattâ ikinci derecede bir vazife ile olsa bile Vişi kabinesinde hiçbir mevki almasını katiyen kabul etmiyeceği hususunda Birleşik Amerika hükûmetine teminat vermiş olduğu şimdi ifşa edilebilir.

Japonya

Roma, 18 (A.A.) — Giornala D'İtalia gazetesinin Tokyo muhabiri diyor ki Japonyanın Hindistanı istilâ edeceğini düşünenler aldanıyorlar. Japon siyasilrei Japon emellerini gerçekleştirmekte serbest bırakacaktır. Hindistan, Tayland ve Çin mültecileri mümessilleri Tokyoda toplanmışlardır.

Müzakereler gizli olmuştur. Bu muhtelif teşekküller şimdi tek bir varlık halinde Hint mültecisi Budanın başkanlığı altında birleşmiştir.

Para piyesinden çıkan davalar

(Baş tarafı 1 incide)

ğim dememiş olduğunu, ancak iki eser arasındaki benzeyişi hiçbir zaman bir tesadüfe bağlı bulunmıyacağını,, söyledikten sonra Yaşar Çimen tarafından yapılan tercümeyi mahkemeye takdim etmiş ve benzeyişleri tebarüz ettirdikten sonra iki eser arasındaki bazı ayrılıkların da tabiî bulunacağını söylemiş, Necip Fazılın geçen celsede ve benzeyişlere karşı bir hukuk kitabile bir nebatat kitabı arasında da aynı derecede benzeyişler olabileceğine dair iddiasını hatırlatarak mahkemeye bir nebatat kitabile bir hukuk kitabı sunmuş ve "eğer kendisi bu iki kitapta bir benzeyiş bulabilirse her cezaya razıyım,, demiştir.

Bundan sonra söz alan Necip Fazıl, aynı kitapların kendisinin de getirdiğinin, aklı selim sahibi bir adamın çıkartabilecek olan bu sözleri mizacının fevkinde bir tahammülle dinlediğini söyliyerek uzun boylu müdafaada bulunmuş ve neticede mahkeme Oro Puronun noterden musaddak bir tercümesinin getirilmesine karar vererek duruşmayı başka bir güne bırakmıştır.

Yunanistana yardım

Pireye 4500 ton buğday geldi

Oslo, 18 (A.A.) — Röyter:

Oslo radyosu tarafından zikredilen bir Atina teli 4500 ton buğday ve 500 ton diğer gıda maddelerini taşıyan Hallaren İsveç gemisinin Perşembe günü Pire'ye geldiğini bildirmektedir.

Sicilya İsveç gemisi tohumluk buğday ve ilâç yükü ile Cuma günü Pireye varmıştır.

PASIFIK'TE

(Baştarafı 1 nci sahifede)

şiddetli baskı yüzünden kuvvetlerimiz Maguve şimaline çekilmişlerdir. Yanangyo petrol sahaları işe yaramıyacak hale getirilmiştir.

Japon umumî karargâhının bildirdiğine göre:

Birmanya cephesinde 10 Martan 14 Nisan 1942 tarihine kadar, düşman, 120 uçak, 62 tank, 37 top, 238 kamyon ve önemli bir çok başka harp malzemesi kaybetmiş ve 4.500 ölü ve yaralı, 500 esir vermiştir.

Tokyodan bildirildiğine göre bir Japon sefer heyeti bu sabah Filipinlerde Panay adası şimalinde Capiz limanını işgal etmiştir. Ada kıyısının bütün noktaları Japonların elinde bulunmaktadır.

Domei Ajansının bildirdiğine göre Japon bayrağı Panay adasında İloylo limanına çekilmiştir.

Avustralya Başvekili neşrettiği tebliğde şöyle demektedir:

"Avustralya bomba uçakları taarruzlarına devam ederek Timor adasında Koeypanga tekrar taarruz etmişler, yüksek infilâk ve yangın bombalarını hava alanına sıhavermişlerdir.

İngiliz tayyareleri

(Baş tarafı 1 incide)

Bilindiği gibi Augsbourg, Bavyeranın mühim bir demiryolu kavşak merkezidir. Ve bu şehirde bir çok kimya ve mensucat fabrikaları vardır. Bu şehir aynı zamanda kanal şebekelerinin mühim bir merkizidir.

İngiliz hava kuvvetleri bundan önce Augsbourg üzerinde uçmuşlarsa da bu hareket gündüz olmamıştı.

Londra, 18 (A.A.) — Ruhr havzasında ve şimal Fransadaki askerî hedeflere yapılan gündüz ve gece hava akınlarına Polonyalı tayyareciler de iştirak etmişler, beş düşman uçağı düşürmüşler ve kendileri de iki uçak kaybetmişlerdir.

Bağlarbaşı tramvay kazası

(Baş tarafı 1 inci sayfada)

hâdise, tramvayın manyetik frenlerinin bozukluğundan ileri gelmiştir. Ehli vukuf raporunda vak'adaki suçun dörtte üçünü tramvay idaresine yüklemektedirler.

Üsküdar C. müddeiumumiliği bu rapor üzerine arabayı muayene eden ve sefere sevkeden şirket mensuplarının hakkında takibata başlamıştır.

Müddeiumumilik, bu işi yapan tramvay idaresi revizörü Kemal Erken, atölye şefi Fettah, atölye mühendisi Vahan Avacı hakkında takibata geçerek her üçü aleyhinde âmme davası açmıştır.

Bu yolda hazırlanan tahkikat evrakı Üsküdar sorgu hâkimi Bay Saim Köniye tevdi edilmiştir.

Ayrıca, vak'adan birkaç gün sonra bazı gazetelerde tramvay kazası esnasında Rabia Sakarya isimli bir kadının bileğinden 150 lira kıymetindeki iki bileziğinin çalındığı şeklinde bazı havadisler verilmişti. Bilezikler vak'a esnasında Rabianın bileğinden değil, yanındaki valizinden kaybolmuştur. Esasen bileziklerin vak'a esnasında yahut başka bir yerde çalındığı veya kaybolduğu da malûm değildir.

Tokyo ve Yokohama bombalandı

(Baş tarafı 1 inci sayfada)

Bomba Tayyareleri Düşürüldü

Tokyo, 18 (A.A.) — Japonya Doğu kısmı müdafaa umumî karargâhı bildiriyor:

Şimdiye kadar alınan malûmata göre, Tokyo ve Yokohama'ya karşı yapılan hava akınında 9 düşman bomba uçağı düşürülmüştür. Muhtelif istikametlerden gelen düşman uçakları saat 12.30 a doğru Japon toprakları üzerinde uçmuşlar ve derhal av uçakları ve hava karşıkoyma ateşile önlenmişlerdir. Bu akınlarla yapılan hasar ehemmiyetsizdir.

Tehlike İşareti 7 Saat Sürdü

Tokyo, 18 (A.A.) — Bugün Tokyoda hava tehlike işareti 7 saat sürmüş ve saat 16 da bitmiştir.

Bir Amerikan Uçak Gemisi Batırılmış

Tokyo, 18 (A.A.) — Şimdiye kadar teyit edilmiyen bir rivayete göre, bugün Japonya Doğu kıyısı civarında bir Amerikan uçak gemisi batırılmıştır.

Londraya Göre

Londra, 18 (A.A.) — Londra askerî mahfillerinde, Yokohama ve Tokyoya karşı yapılan akına iştirâk eden uçakların Japonya suları açığında harekette bulunan Amerikan uçak gemilerinden geldikleri sanılmaktadır. Aynı mahfiller, Amerikanın bu hareketi yapabilmek kabiliyetinde 6 büyük uçak gemisi bulunduğunu da kaydetmektedirler.

Bombardımanları Amerikalılar Yaptı

San-Fransisko, 18 (A.A.) — Tokyo Radyosu Tokyoyu bombahyan tayyarelerin Amerikan tayyaresi olarak tesbit edildiğini bildirmektedir.

Bombardımanlar Devam Ediyor

Tokyo, 18 (A.A.) — Bugün saat 15 ten biraz evvel Kyeto, Ekayama ile Osaka'nın şimal ve Koben'in batı kesimlerinde hava tehlike işareti verilmiştir. Orta Japonyada tehlike işareti şu bölgelerde doğu sahilinden batı sahiline kadar teşmil edilmiştir. Doğuda Fukuşima bölgesi ile Tokyodan Şizuoka'ya kadar olan bölge, batıda Nigata bölgesi.

Yangınlar Devam Ediyor

Tokyo, 18 (A.A.) — İmparatorluk Umumî Karargâhı bildiriyor:

Nargoya Kabe'de yangın bombaları tarafından tutuşturulan yangınlar şimdi önlenmiş bulunmaktadır.

Düşman tayyareleri küçük bir kasabaya mitralyözle hücum etmişlerse de hasar vermemişlerdir.

HER SABAH

Halk millî filmler istiyor

Yazan: A. C. Saracoğlu

MATBUAT Umum Müdürlüğü tarafından vücuda getirilen memleket aktüalitelerine ait filmlerin vakit geçirilmeden memleketin her tarafındaki sinemalarda gösterilmesi için derhal tedbir alınması lâzımdır.

Sinemacılar muhitinde edindiğimiz intibalara göre, türkçe sözlü ve şarkılı filmler, halka yabancı dillerle hitap eden kurdelâlardan çok daha fazla rağbet görmekteymişler, Meselâ beş altı yüz lira hasılat yapan herhangi bir filmin türkçe dublâj yapıldığı, yani filmdeki muhavereler ve şarkılar türkçeleştirildiği takdirde bu hasılat iki, üç misline çıkmaktaymış. Demek ki Türk seyirci öz diliyle konuşan, millî şarkılarını söyliyen kurdelâlara daha çok rağbet göstermektedir. Halkın bu rağbet ve alâkasından memleket ve millî duygu hesabına, neden azamî istifade temin edilmemeli?

Sinema gibi göze, hisse, kulağa ve hafızaya aynı zamanda hitap eden bir neşir vasıtasının şimdiye kadar ihmal edilmiş olması kolay kolay mazur görülebilecek bir ihmal değildir. Vasıta mı yok? Gördüğümüz nümuneler, daima daha iyisine ve daha mütekâmiline gidilmek şartile, vasıtasızlık içinde bile neler yapılabileceğini pekâlâ isbat eden yüzde doksan muvaffak olmuş eserlerdi. Hattâ harp aktüaliteleri bile, filmle neşriyat teşekkülümüzün elinde yerli aktüaliteleri ile karıştırılıp daha cazip bir hale pekâlâ konulabilir.

Umum Müdürlüğün ancak üveyi evlât gözüyle bakarmış gründüğü filmle neşriyat işi, bizim kanaatimizce, bilâkis ilk safı ve en mühim mevkii işgal etmesi lâzımgelen bir yurd işidir.

Türk efkârı umumiyesinin matbuaya olduğu kadar, belki de matbuadan ziyade, filme ihtiyacı var. Bir mecmuadan sadece okuyan ve düşünen zümre istifade eder. Halbuki bilhassa sözlü bir film, okumayı ve düşünmeyi ihmal eden havaî ve hercayi vatandaşı da tenvir eder ve bu itibarla uyandırıcı ve öğretici tesiri kat kat ziyade olur.

Memleket manzaralarını aksettiren filmler istiyoruz. Türk vatandaşını sinsi yabancı propagandasına karşı daima uyanık tutacak ikaz edici filmler istiyoruz. Tarihî mefahirimizi, Türk şehamet ve hamasiyatını canlandıracak kuvvet verici, kalpleri heyecanda tutucu filmler istiyoruz. Bilhassa nurlu ve şanlı hilâlin gölgesinde çelik adımlarla ilerliyen yağız çehreli aziz Mehmetçiklerimizin geçişini gösteren filmler istiyoruz.

Türk seyircisi, Türk efkârı umumiyesi yurdunun manzaralarına, gerefli haturalarının gözünde canlanmasına ve sevgili Mehmetçiğine müştaktır. Birkaç dakika bunları doya doya, gözleri yaşara yaşara seyretmenin hasretini çekiyor.

Sinesst'e lüzum yok. bir bir deredeki su getiren rejisör ukalâlığına ise hiç yer yok: Temiz, sade ve güzel Türk aktüalite filmleri istiyoruz. Bunlar bulunmadığı içindir ki halk şimdiye kadar sürüsüz yaveler ve zararlı manzaralar seyretti, durdu!.

Ziyanın neresinden dönülse kârdır. Babalar sözünü unutmıyalım.

SARAY Sinemasında

Bu akşam: MÜSTESNA OLARAK
Sevimli ve neş'eli Yıldız
ANN SOTHERN (Çam Sakızı) nın
en son yaratışı hararetli ve cerbezeli

ÇAM SAKIZI ALTIN ARAYOR

filmi başlıyacak ve bu da unutulmaz (ÇAM SAKIZI KONGODA) filmi kadar büyük muvaffakıyetler kazanacaktır. Bu akşam için yerlerinizi evvelden aldırınız.
Bugün yalnız matinelerde
ALKAZAR MUHASBRASI
Süper filminin Fransızca sözlü original nüshasının son seansları: Saat 11 de tenzilâtlı matine

Edebiyat dünyası çınlamıyor... Sanat âlemi çalkanıyor.. Bütün gözler yaş doluyor... Bütün kalpler heyecanla çarpıyor.. Çünkü:
RUDYARD KİPLİNG'in ölmiyen eseri olan
SÖNEN IŞIK
Bugün LÂLE Sinemasında
gösteriliyor.
RONALD COLMAN — İDA LUPİNO'nun
Büyük kudretlerile yaşattıkları bu ölmiyen eser; hakikî bir kahramanlık destanı, acı bir hayat romanıdır. Programa ilâve olarak:
1 - En son Matbuat Jurnalı - TÜRKÇE
2 - Renkli MİKİ (Gufi Balık Avcısı)
Bugün saat 11 de tenzilâtlı matine

TAKSİM sinemasında
İki haftadanberi İstanbulun her semtinden sel ve akın halinde
KOŞAN 100000 KİŞİNİN
Görülmemiş bir alâka ile can ve gönülden alkışladığı
LEYLÂ
40 Kişilik Koro
36 kişilik saz Heyeti
60 kişilik Mehter takımı
NIN İŞTİRAKİLE
Türkçe Sözlü ve Şarkılı
Senenin en büyük filminin
3 üncü ZAFER HAFTASI DEVAM EDİYOR
İLÂVE OLARAK
YURDDA YAZ VE KIŞ SPORLARI
" Türkçe Matbuat Jurnalı "
Ehemmiyetle nazarı dikkate: Türkiye Cümhuriyeti hudutları dahilinde LEYLÂ filminin gösterme hakkına sahip ÖZEN FİLM, bu sene İstanbulda ve İstanbulun hiç birsemtinde bu filmi göstermiyeceğinden, muhterem halkımızın bu fırsatı kaçırmamalarını ve yer bulmak için lûtfen tam seans saatlerinde teşriflerini tavsiye ederiz. Bugün seanslar: 10 — 11,30 — 1 — 2,30 — 4 — 5,30 — 7 — 9. Bugün saat 10 a kadar tenzilâtlı matine

LUCİEN BARROUX — PİERRE LARQUİER ve GENEVİEVE CALLİX
gibi Fransız artistleri tarafından harikulâde bir tarzda yaratılan
MULEN RUJ
nükteli, neş'eli ve sevimli Fransız filmini zevkle görmek ve candan alkışlamak üzere
Bugün SÜMER Sinemasında
Gidiniz. Eğlenceli, hareketli, şık ve güzel kadınlarla dolu iki saatlik şarkı ve kahkaha filmi.
Bugün saat 11 de tenzilâtlı matine

Bugün
MELEK
Sinemasında
Yeni bir neş'e.. Zevk.. Güzellik.. Dans.. Revü ve Müzik filmi
BROADWAY ÇILGINLIKLARI
Baş Rollerde:
JOAN BLONDELL - LANA TURNER - GEORGES MURPHY
İlâve olarak: RENKLİ MİKİ MAOS
Bugün saat 11 de tenzilâtlı matine.

YAZAN: M.S. Karayel — TEFRİKA No: 77

YÖRÜK ALİ

Nakil ve iktibas hakkı mahfuzdur

— Dedim ya!.. Sana lâf kâr etmez..

* * *

Yörük Ali, sakindi. Hasımlarının çetin olduğunu biliyordu. Fakat ne olurlarsa olsunlar, nihayete kadar güreşecekti. Üç, dört gün zarfında büyük ortaya birçok pehlivanlar geldi. Lâkin bunlar ikinci derecede pehlivanlardı. Asıl ortada dört kişi görünüyordu: Yörük Ali, Piç Mustafa, Çopar, Künteci Hasan..

Edirne Sarayiçi güreşine belki yirmi binden fazla halk seyirci gelmişti. Bunların hepsi pehlivan meraklısı ve kısmen ihtiyar pehlivanlardan mürekkepti. Yörük Aliyi tanıyanlar onun bu, çetin güreşten nasıl çıkabileceğini münakaşa ediyorlardı. Doğrusu kolay değildi. Eğer Çalığın dediği gibi bir de Çıvgar yaparlarsa Yörük Aliyi yüzde yüz harcarlardı. İhtiyar Cazgır da Sarayiçi güreşine gelmişti. Güreşten bir gün evvel Çalıkla Yörük Aliye geldi. Hoş beş ederlerken Yörüğe sordu:

— Hasımlarını gördün mü?

— Gördüm usta!..

— Nasıl buldun Yörük?

— Kalıpları güzel.. Yapılı adamlar.. Bir de meydanda güreşlerini görmeli...

Dedi ve lâfı kesmek istedi. Yörük, fazla konuşmak istemiyordu. Çünkü babası, derhal sabit fikirlerini ileri sürüyor ve, Yörüğe çatıyordu. Bu sebeple babasiyle münakaşa etmemek için Yörük, daha ziyade sükûtu tercih ediyordu. Cazgır İsmail Ağa, Yörüğün sustuğunu görünce:

— Ne o Yörük! Söylemiyorsun bir şey? Hasımların gözlerini doldurmuş galiba!..

— Bunun için değil usta! Babamla çekişiyoruz da ondan..

— Neden çekişiyorsunuz babanla?.

— Buraya beni getirmek istemiyordu.

— Neden?.

— Kırkpınara hazırlıyordu. Kimse güreşini görmesin diyordu. Orada burada fazla güreş yaparak ezilmemi istemiyordu.

— Sen şimdi bunları bırak... Hasımlarından bahsedelim..

— Nesinden bahsedeceğim usta?. Meydanda belli olacak!.

— Oğlum, bunlar çok usta büyükortacılardır. Piç Mustafa Kırkpınar başıdır. Kel Memiş başı, ondan koparmak için bir belâ gibi peşinde.. Künteci Hasan da malûm..

— Anladık usta!. Ne yapalım? Güreşmiyelim mi?

— Yok.. Güreşeceksin!

— İyi ya!. Meydan yerinde belli olacak her şey..

— Yörük, bugün seninle konuşulmaz.. Ne kadar hiddetlisin oğlum!.

— Ne yapayım usta!. Babam, durup dururken asabımı bozuyor. Ne o, çıvgar yapacaklar beni, helvacı matlağından geçire ceklermiş.. miş, mış de, miş... Pekâlâ.. Ben de meydanı bırakıp kaçacak değilim ya!. Geberinceye kadar boğuşacağım.. Babam, buraya gelmiyelim diye ısrar etti durdu. Ben, süs pehlivanı değilim.. Önüme gelenle güreşmek isterim. Zor görmiyen bir insan pehlivan olur mu! be? Söyle usta be!.

İhtiyar ismail ağa, Yörüğün hırçınlıklarını anlamıştı. Yörük Ali, haklıydı. Güreşten hasmından kaçan olur mıydı?. Doğru söylüyordu delikanlı.. Çalığa dönerek:

— Çalık, neden böyle yapıyorsun?

— Fena mı söyledik?.. Beyhude harcediyorsun kendini. Bir de çıvgara tutulsun. O vakit görürüz dünyanın kaç bucak olduğunu..

Dedi. Hülâsa dedikodular etrafı bürümüştü. Her kafadan bir ses çıkıyordu. Başgüreşlerden ziyade büyükorta güreşlerinin çok heyecanlı olacağı aşikârdı.

Yörük Ali, taraftarları bu, pehlivanın kolay kolay mağlûp olmıyacağına kaniydiler. Yörüğün en iyi sırasıydı. İdman üzerinde ve besliydi. Eski güreşlerine nazaran daha gelişmiş halde bulunuyordu.

* * *

Nihayet sarayiçi güreşleri kuruldu. Davul zurnacılar keyifli keyifli çalıp vuruyorlardı. Cazgır, meydana çıkmış deste güreşçileri çağırıyordu:

— Desteye güreşecekler meydana!..

Desteye çıkan birçok pehlivanlar ne güzel de güreşiyorlardı. Bu tüy çocuklar bütün gençlik heyecanlarile temkinsiz hasımlarına girmiyorlardı. Birbirlerini çarçabuk yeniyorlardı.

Deste güreşi o kadar sürmedi. Bir iki saat içinde bitti. Sıra küçükortaya geldi. Cazgır, küçükortayı çağırdı:

— Küçükortaya güreşecekler meydana!.

Yeni küçükortacılar yetişmişti. Küçükortayı bir türlü beceremiyenler de daha hâlâ oldukları yerde güreşiyorlardı. Yörük Alinin evvelce küçükortada boğuştuğu pehlivanlar oldukları yerde duruyorlardı.

Küçükorta güreşleri de oldukça heyecanlı oldu. O da nihayet sona erdi. Artık tam güreş başlıyordu. Herkes gözlerini kazan dibine dikmiş, çıkacak pehlivanları kolluyordu.

Cazgır, bağırmıya başladı:

— Büyükortaya güreşecekler meydana.

Yörük Ali, soyunmuş bekliyordu. Cazgır, seslenir seslenmez, hemen Yörük Ali, olduğu yerden fırladı. Derhal kazan dibine gelip durdu. Kazan dibine gelen ilk pehlivan o olmuştu. Onu tanıyan ve sevenler bağırıştılar:

— Yaşa, Yörük Ali!.

Yörük Alinin peşinden Piç Mustafa, Mustafanın peşinden Çopar, Çopardan sonra Hünteci Hasan, ondan sonra da iri gövdesini sallaya sallaya Kel Memiş geldi. Yanyana dizilmiş gibi durdular.. Birbirlerine yan yan bakıyorlardı.

Yörük Alinin yanında Piç Mustafa.. Piç Mustafanın yanında Künteci Hasan. Künteci Hasanın yanında da Kel Memiş vardı. Derken dört pehlivan daha büvükortaya ve kazan dibine gelip sıralandılar. Bunlardan ikisi tanınmıyordu. Kim oldukları belli değikdi. Diğerleri malûmdu. Büyükortanın eskiden kalma kalıplarıydı. Diğeri Langazalı Hasandı.

Tanınmıyan pehlivanlar cüsseli adamlardı. Yüzlerinden ve eşkâllerinden Anadolulu oldukları anlaşılıyordu. Birisi Bursalı Tahirdi. Diğeri de Çıfıtburgazlı Çoban Ahmetti. Bunları kimse tanımıyordu.

Çıfıtburgazlı Çoban Ahmet, tanınmamış bir pehlivan olmakla beraber, İstanbulda ve civarında çok tanınmış bir büyükortacıydı. Ahmet, acar bir delikanlıydı. Aynı zamanda da iri yarı bir pehlivandı.

Bursalı Tahir de iri yapılı bir pehlivandı. Bursa ve İstanbul civarında tanınmışlardı. Bu iki pehlivan daha Silivriden öteye Rumeliye çıkmış değillerdi. Fakat her ikisi de usta pehlivandı. Hele Bursalı Tahir, çok mahirdi. Vücudunun iriliğine rağmen oynak ve çevikti.

Pehlivanlar, en ziyade Tahirle, Ahmede göz gezdiriyorlardı. Onların ne derece pehlivan olduklarını sezmek istiyorlardı. Duruşları ve giyinişleri pehlivan olduklarını gösteriyordu. Hele paça bağlayışları acemi olmadıklarına en büyük delildi.

Tahirle Ahmet, birbirlerini tanıyorlardı. Fakat daha birbirlerile güreşmiş değillerdi.

Langazalı Hasan malûmdu.. Bu büvükortanın temel taşıydı. Güreşe parsa toplamak için geldiği belliydi. Öyle Piç Mustafanın, Çoparın, Yörük Alinin Künteci Hasanın bulundukları yerde büyükortanın ödülünü alamıyacağını bilirdi. Ahali kalabalık olduğu için, bolca parsa toplardı.

Fakat Çıfıtburgazlı Ahmet, Bursalı Tahir böyle değildi. Büyükortayı kurtarmak için gelmişlerdi. Kendilerini Rumelide ilk defa olarak göstereceklerdi.

Demek büyükortaya çıkan pehlivanlar sırayla şunlardı:

Yörük Ali,
Künteci Hasan,
Piç Mustafa,
Çopar,
Bursalı Tahir,
Çıfıtburgazlı Ahmet,
Langazalı Hasan,
Kel Memiş..

Ortaya sekiz tek pehlivan çıkmıştı. Bu, iyi bir şeydi. Dokuz kişi olmuş olsaydı bunlarla uğraşmak güç olurdu. Tek kalacak pehlivana eş tutmak güçleşecekti. Kur'a atmak lâzımdı. Tek kalan kâr edecekti. Çünkü eksik güreşecekti.

Cazgır, dört çift üzerinden güreş yapacağına memnun olmuştu. Fakat yabancı iki pehlivan onu düşündürüyordu. Bu, pehlivanların dereçelerini bilmiyordu.

Cazgır, mütemadiyen gözlerile Bursalı Tahirle Çıfıtburgazlı Ahmedi süzüyordu. Bunları duruşları ve giyinişlerinin muntazam oluşları itibarile pehlivan görmüştü. Yanlış bir eş vermemek, güreşin ayarını bozmamak lâzımdı. (Arkası var)

NEVROZİN
Baş, diş, nezle, grip, romatizma
Nevralji, Kırıklık ve Bütün Ağrılarınızı derhal keser
İcabında günde 3 kaşe alınabilir.

İlân ve beyan ederim ki: CİLD GIDASI OLAN BU BİOCEL CİDDEN ŞAYANI HAYRETTİR
Cildin yemek iktidarında olduğunu ispat ediyor

Doktorum, bu hususi cild gıdasında mevcut olan Biocel'in büyük bir itina ile seçilmiş genç hayvanlardan istihsal edildiğini söyledi. Biocel cildin derinliklerine nüfuz ve genç, taze ve açık olmak için kendisine lâzım olan gıdayı temin eder. Meşhur bir Viyana üniversitesi profesörü tarafından keşfedilen bu BİOCEL (penbe renkteki) Tokalon Kremi terkibinde tam cild ensacını beslemek için icap eden miktarda mevcuttur. Akşamları yatmazdan evvel bu kremi ve sabahları da (beyaz renkteki) Tokalon Kremini kullanınız. Üç gün zarfında teninizin gayri saf maddelerinden, yüzünüzün zayıflamış ve gevşemiş adalelerinden kurtulmağa başladığını göreceksiniz. Viyana Üniversitesi hastanelerinin birinde Prof. Dr. Stejskal tarafından 55 ile 72 yaşlarındaki kadınlar üzerinde yapılan tecrübeler neticesinde yüz buruşukluklarının altı hafta zarfında kaybolduğu sabit olmuştur

Pazar Sohbeti

(Baş tarafı 3 üncü sayfada)

miş ve hiçbir dilenciye şimdiye kadar Belediyece bir iş verilmemiş veya Belediye bir iş bulmamıştır.

Bu itibarla dilencilik derdine karşı alınan tedbirler, kanunî müeyyideler ve formaliteler pek zayıftır ve ecdadımızın 185 yıl evvel başvurdukları tedbirlerin eşidir.

Bu iddiamızı tevsik ve isbat için, aşağıya bir ferman naklediyorum. Bunu okuduktan sonra, göreceksiniz ki bugünkü mevzuat ile eski mevzuat arasın da kıl kadar fark yoktur. Bugünkü tedbirler, dünkü tedbirlerden daha farklı, daha üstün, daha geniş, daha pratik değildir.

Bu ferman, 1173 hicret yılında Üçüncü Mustafa tarafından Kocaeli mutasarrıfı Ahmet Paşaya gönderilmiştir. İşte fermanın sureti:

"Asitanei saadetimde tammül'azâ ricalden saillik ile sokaklarda ibadullahı tâciz, kendulere kâr - ü - kisbe ittihaz eden kırk üç nefer miktarı sailler ahz ve bir kayığa vaz' ve kapu kethüdası mübaşeretile İznik bade irsal olunmaları ilâmen işbu emri şerifim isdar olunmuştur. Bunların İznik bade irsal olunmalarından maksad Medinei mezburede cer ve sual ile ibadullahi taciz ve tazyik için olmayıp belki herbirisini kuvvet ve istidadına göre münasip mahallere tevzi ve taksim ve kârükisbe ve hizmete münasip olan emreçleri dahi kasabai mezburenin erbabı zayiine tefrik ve teslim olunup ve tesellüm edilenlere kendilerini salıvermeyip istihdam eylemeleri tenbih ve dikkat etmeniz babında işbu fermanı âlişanım sâdır olmustur.„

HARP DURUMU

Muharebe meydanının hâkimi

UÇAK

Yazan: Emekli General Kemal Koçer

Kara ve deniz silâhlarının tesir sahaları çerçevelidir. Silâh, yere bağlı; muharip ise, ödevini başarmak için bir çok güçlükleri yenmek ıztırarındadır. Ateşli silâhların icadına kadar muharebe, yakın mübarezeden ibaretti. Silâhın tahrip kudreti arttıktan sonra da ihtiyaca göre korunma tedbirleri alınıyor. Toprağa yapışmak, topraktan kuvvet almak, ateşten bir radeye kadar masun bırakıyordu.

Bir keşif vasıtası olarak doğan uçak, bombasile, makineli tüfek ve topiyle, nihayet en önemli bir muharebe unsuru oldu. Silâh, rolünü ancak tâbiye sahasında oynarken; uçak, uçuş şiarı dahilinde, strateji alanında tehdidini göstermek kudretindedir.

Büyük harp, topçunun kütle ateşlerine dayanan baskınlar, yarmalar öğretmişti. Klâsik esaslardan ayrılamıyan ordular, ateş silindiri arkasında taarruzun gelişeceğini sanıyorlardı. Burada silâh sayısı tesiri haizdi.

Orduda hareket kabiliyetinin arttırılması ve ateşten korunma tedbirlerinin sağlanması ile üstün bir ateş siklet merkezinin kurulması düşünülüyordu. Birliklerin motörleştirilmeleri ve zırhlanmaları sayesinde; bunun oynak bulundurulması imkânı elde edilebilirdi. Bu ateş kudretinin havadan da besleneceği hakkındaki fikirler, bir çok ordularda yer bulamamıştı. Uçağın oynak hareketlere iştirâk edeceğini iddia edenler tenkitlere uğramakta idiler: Yüksek süratini muhafaza mecburiyetinde olan ve yükseklerden uçan bir uçağın, hele yakın mübarezede, dost ve düşmanı ayırd ederek, vuruşlar temin etmesi çok güçtü. Alt tabakalarda uçuş larsa, kayıplara uğratırdı.

Dikine uçuş, ihtimamlı talim ve terbiyeye, geniş bir ihtisasa ve bütün engelleri yenen bir azim ve cesarete vâbeste idi.

Kâğıt üzerinde münakaşalar devam edip giderken, kolis arkasınsa, hattâ kanlı denemelerden geri durulmıyordu Hazerin, harp ihtiyacına vefa eden kanlı tatbikatlarını yapmak cesaretini gösterenlerin, esas hedefi, kanı esirgemekti. Japon Başvekili bir nutkunda Japon havacılığının muvafakiyet sırrını belirtiyordu.

Muharip, karşılaştığı her zorluğu ezmek çarelerini arayabilirdi. Ordular, ayni silâhlarla mücehhezdi ve ayni doktrinlerden ilham almışlardı. Fakat, havadan inen tehlike, hiç te hesap edilmemişti. Hava silâhı, haşin ve vahşi idi, ruhları sarsıyordu.

Yerden tevcih edilen darbe, mahdut hedefli idi, bazı zayiata katlanmak şartiyle, önlenebilirdi de. Fakat, cehennemî ateşler yaratan hava filolarının cephenin çok derinliklerine doğru uzanan saldırışları karşısında, yarmanın çözülme felâketlerine de sürüklediği görülüyordu.

Uçak, istiklâle tamamiyle sahip bir silâh olmuştu; deliyor, yarıyor ve, yerden de panik uyandırmak üzere, kuvvetler indiriyordu.

Tehlikeli bir duruma düşen cephe kısmına müdahale kuvvetleri sürmek bahis mevzuu olan safhalarda, hava kuvvetleri, açılan gedikleri ateşleriyle kapayabilirlerdi. Ancak, Fransa topraklarında cereyan eden savaşlarda hava hâkimiyetini kaybeden Fransız ordusu, geç öğrenebildiği bu usule de başvuramamıştı

★

Hava kuvvetlerinin denizlerdeki faaliyetleri çok daha verimli olmuştur. Heybetli armadalar, beklemedikleri baskınların zebunu olmuşlardı. Amerikanın büyük Okyanus donanması, az zamanda tazmin edemiyeceği zararlara maruz kalmış, semasını koruyamıyan İngiliz zırhlıları da, ufak sayılan hava kuvvetlerinin hamleleriyle ve ebediyen çekilmişlerdi.

Serendip baskınını takip eden Bingale deniz müsademesi, gene Japon hava filolarının muvaffakiyetile sona ermiştir.

Bu çarpışmada her yerde havaya karşı defi ve tard tedbiri aramakla beraber, vazifesini ifa uğrunda her tehlikeyi göze alan İngiliz armadasının başka bir hareket tarzı da takip edemiyeceğini Çörçil hatırlatmaktadır.

Karada ve denizde muvaffakiyetli harekât icrasının, havalarda üstünlük temini ile mümkün bulunduğunu artık bütün olaylar ortaya koymuştur. İki muhasım tarafın da istihdaf ettiği gaye, hava hâkimiyetini ele geçirmekten ibarettir. Müttefikler deniz yollarında emniyet tesis etmekle karşılıklı yardımlar yapabilirler. Avrupa cephesi işini bu yaz içinde bir sonuca götürülsün veya götürülmesin, denizlerde emin bir irtibat, esas şartı teşkil ediyor. O sebeple, Anglo - Sakson inşaat programında tesbit edilen miktarlar hayretler veriyor. Bu plân gerçekleşmedikçe katî neticeye yaklaşmak ta kolay değildir: Zafer, hava hâkimiyetine bağlıdır!

Sahibi: A. Cemaleddin Saraçoğlu
Neşriyat Müdürü: M. Sami Karayel
Basıldığı yer: (H. Bekir Gürsoylar ve A. Cemaleddin Saraçoğlu matbaası)

BAYILANLAR, ÇARPINTI VE SİNİR BUHRANI ÇEKENLER
NEVROL CEMAL
DEN 20 DAMLA ALINCA SİNİRLERİ YATIŞIR, DERHAL FERAHLARLAR

Meşhur SİNGER saatlerinin
1942 MODELİ

Nikelden mamul fevkalâde dayanıklı ve kullanışlı olan bu saatin makinesi hususi olarak 17 rubin üzerinde imal edilmiş çok doğru işler ve hiç şaşmaz.
No. 91 Kromdan 28 lira
No. 92 „ modeli zarif ve mineşi modern 30 lira
Taşradan sipariş vukuunda bir lira ilâvesile bedeli peşin gönderildiği takdirde saat gönderilir.
ADRESE DİKKAT:
SİNGER saat mağazası
İSTANBUL, EMİNÖNÜ CAD. No. 8

Millî Piyango nun 23 Nisan 1942 Fevkalâde çekilişinde

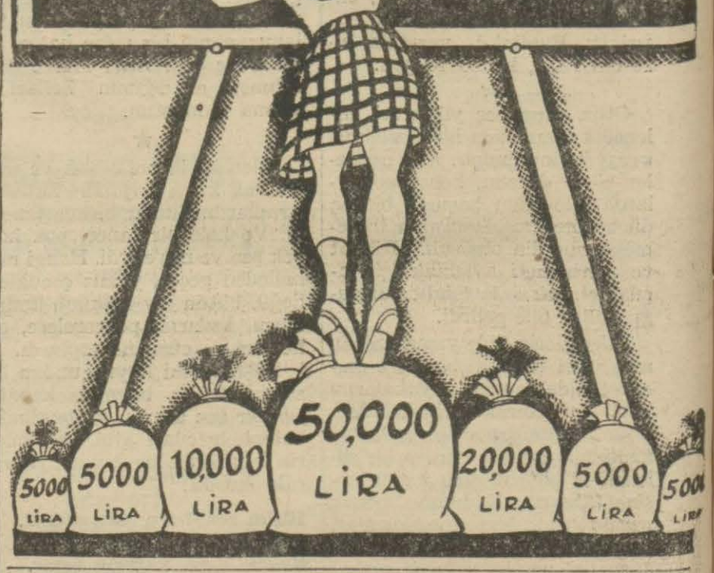

Erdek C. Müddeiumumiliğinden:

942/45

Belediyece tayin edilen fiattan fazlasına koyun eti satmak suretile Millî Korunma Kanunu hükümlerine muhalif harekette bulunmaktan suçlu Erdeğin Yalı mahallesinden Fehmi oğlu 310 doğumlu Mustafa Öktem hakkında Erdek Asliye Ceza mahkemesinde yapılan duruşma sonunda: Fiili sabit olduğundan Millî Korunma Kanununun 32 ve 59 uncu maddelerine tevfikan beş lira ağır para cezasile mahkûmiyetine ve dükkânının yedi gün müddetle kapatılmasına, hükmün hulâsatan gazete ile neşrine dair verilen 7/11/941 ve buna ek 8/4/942 tarih ve 73/51 sayılı karar katiyet kesbettiğinden ilân olunur.

Askerlik işleri

Selimiye Askerlik Dairesinden:

İsimleri aşağıda yazılı memleketler halkından olup ta hâlen İstanbulda bulunan 330 ve 331 doğumlu ihtiyat erler (Askerden 941 yılı terhis edilmişlerle sakatlar hariç) 24 Nisan 942 Cuma yünü sevk edilmek üzere İstanbulda, mıntakasında bulundukalrı şubelere müracaatları ilân olunur.

Mardin, Midyat, Siirt, Bitlis, Muş, Van, Cizre, Savur, Çatak, Gevaş, Beytüşşabap, Bingöl (Karhova), Garzan, Ahlat, Erciş, Kızıltepe, Derek, Gerciş, Nuseybin, Kars, Rize, İspir, Tortum; Artvin, Ardahan, Sarıkamış, Iğdır, Karaköse, Olti, Savşat, Hopa, Pazar; Arpaçay, Hınıs, Kağızman, Beyazıt (Doğu), Yusufeli, Borçka, Posinhof, Çıldır, Köle, Tuzluca, Aleşkirt, Tutak; Diyedin, Erzurum, Erzincan, Bayburt, Trabzon, Sürmene, Terjan, Görele; Vakfıkebir, Tirebolu, Akçaabat, Şebinkarahisar, Refahiye, Kelkit, Gümüşhane, Ahcra, Kuruçay (İliç), Kemah; Pilümer, Şiran, orul, Maçka, Pasinler.

Erdek C. Müddeiumumiliğinden:

942/44

Belediyece tayin edilen fiatten fazlasına koyun eti satmak suretile Millî Korunma kanunu hükümlerine muhalif harekette bulunduğu iddiasile suçlu Erdeğin Halitpaşa mahallesinden Nusret oğlu 303 doğumlu kasap İbrahim Aksu hakkında Erdek Asliye Ceza mahkemesinde yapılan duruşma sonunda: Fiili sabit olduğundan Millî Korunma Kanununun 32 ve 59 ve T. C. K. nun 80 inci maddelerine tevfikan beş yüz seksen kuruş ağır para cezasile mahkûmiyetine ve dükkânının yedi gün müddetle kapatılmasına ve hükmün hulâsatan gazete ile neşrine dair verilen 9/12/941 ve buna ek 8/4/942 tarih ve 76/65 sayılı karar katiyet kesbettiğinden ilân olunur.

T. İŞ BANKASI

Küçük tasarruf hesapları 1942 İKRAMİYE PLÂNI

KEŞİDELER:
2 Şubat, 4 Mayıs, 3 Ağustos, 2 İkincitesrin tarihlerinde yapılır.

1942 İKRAMİYELERİ

1 adet	2000	Liralık	= 2000.—	Lira
3 »	1000	»	= 3000.—	»
2 »	750	»	= 1500.—	»
3 »	500	»	= 1500.—	»
10 »	250	»	= 2500.—	»
40 »	100	»	= 4000.—	»
50 »	50	»	= 2500.—	»
200 »	25	»	= 5000.—	»
200 »	10	»	= 2000.—	»